

ועדת המשמעות מזהירה!
נבחן המעביד חומר עזר לרעהו
או רמז מילולי ייענש בחומרה

99-513-01

אוניברסיטת בר אילן הפקולטה למשפטים

יסודות בדיני ירושה, תש"ע - סמסטר א'
מועד א', 14.2.2010

המרצה: פרופ' מיכאל קורינאלדי

עוזרת הוראה: עו"ד אפרת מאירי

הנחיות:

1. משך הבחינה: שעתיים, הארכה עד מחצית השעה.
2. מותר להכניס כל חומר שהוא.
3. יש לתכנן מראש את התשובות ולא לגשת מיד לכתיבת התשובה. תשובה מבולבלת עלולה לגרוע מן הציון.
4. נמק בקיצור את תשובתך וציין את הבסיס לכך, בצירוף איזכור האסמכתאות הנוגעות לעניין מן החקיקה והפסיקה (יש לאזכר את המקור וההלכה הפסוקה העולה ממנו, ואין לצטט אותה).
5. נא לכתוב בקיצור ולעניין בלבד, על פי הנתונים העובדתיים שבשאלה, ובהתייחס לנשאל בלבד.
6. הערה חשובה: תשובות כלליות אינן רצויות. העתקה עיוורת של חומר ממחברת בחינה או מחקיקה אינה תשובה נכונה גם אם יש בה דברים נכונים! התשובה צריכה להיות מנוסחת היטב ומדויקת. יש לשים דגש על יישום החומר הנלמד על פי העובדות בכל שאלה.
7. יש להקפיד כי מספר העמודים הכולל לא יעלה על שישה עמודים. היקף רחב יותר של תשובות, לא ייבדק. הכתיבה תעשה בצד אחד של הדף, באופן קריא ומרווח. נא לכתוב כל שאלה בעמוד נפרד. אי עמידה בדרישות אלו תגרור הפחתה מיידית בציון.
8. כל השאלות חובה.
9. משקל הבחינה בציון הסופי: 85% והיתרה לפי ציון ביניים 15%.
10. אנו מאחלים הצלחה מרובה לכל הסטודנטים.

בהצלחה ☺

שאלה 1 – 50% (הזמן המומלץ: שעה אחת)

יצחק (להלן: "המוריש") נפטר ערירי (2009), מבלי שהניח צוואה. אביו של המוריש, אברהם, נפטר לפניו ואמו של המוריש, שרה B היא בחיים. על עזבונו של המוריש מתחרים היורשים הבאים:

1. A רבקה, אלמנתו של המוריש;
2. B שרה אימו של המוריש (אברהם, אביו של המוריש נפטר לפניו, כאמור);
3. C אח של המוריש (בנם של אברהם ושרה);
4. D סב מצד האם B (E הסבתא מצד האם, נפטרה לפני המוריש);
5. F סב מצד אביו של המוריש (G הסבתא מצד האב, נפטרה לפני המוריש);
6. H, אשתו השנייה של הסבא F;
7. I דוד של המוריש מצד האב (בנם של הסב F ואשתו H);
8. K בנם של E ו-D (דוד של המוריש);

לרבקה אלמנתו של המוריש כתובה בסך 1,000,000 ₪ וכן נדוניה הרשומה בכתובה בנפרד בסך 125,000 ₪.

העיזבון כולל דירת מגורים בשווי 900,000 ש"ח, הרשומה מחצית על שם רבקה, וכן חסכון בבנק, בחשבון משותף, לרבקה ויצחק, עם סעיף אריכות ימים, על סך 1,250,000 ₪ (מיליון מאתיים וחמישים אלף ש"ח). רבקה פתחה לאחר פטירת יצחק חשבון בנק חדש ומשכה לחשבונה את כל החסכון המשותף הנ"ל. רבקה ויצחק נישאו ב-2006.

עליך להשיב על השאלות הבאות:

- א. כיצד יחולק העיזבון?
- ב. כיצד יחולק העיזבון במקרה ששרה B, אימו של המוריש, ואחיו C של המוריש, נפטרו לפני המוריש. שאר הנתונים הקודמים שבשאלה ללא שינוי.
- ג. האם תשובתך תשתנה במקרה שהסב F והדוד I נפטרו לפני המוריש? שאר הנתונים הקודמים שבשאלה לרבות פטירת אימו ואחיו של המוריש והסבתות E ו-G ללא שינוי.

בתשובתך לכל אחת מהשאלות הנ"ל עליך לפרט את הטענות המשפטיות האפשריות של כל אחד מהשאיירים המתחרים על העיזבון וכיצד יחולק העיזבון בפסק הדין.

נמק בצירוף הפנייה לסעיפי החוק והאסמכתאות שלמדת.

היקף התשובה מוגבל לשלושה עמודים.

שאלה 2 (50% , הזמן המומלץ: שעה אחת)

יעקב היה נשוי ללאה ועשה צוואה שבה ציווה "לאשתו" (ללא ציון שמה) את דירת מגוריו בפתח תקווה ותכולתה. כמו כן, יעקב ציווה לאחיו עשו דירה אחרת שהיתה בבעלותו בחיפה. את שאר עיזבונו יעקב ציווה לאחיינים שיוולדו (צאצאי עשו). הצוואה נעשתה בפני שני עדים שאחד מהם היה עשו. יעקב הצהיר בפני שני העדים הנ"ל שזאת צוואתו ושני העדים אישרו באותו מעמד בחתימתם בשולוי הצוואה שיעקב הצהיר וחתם בפניהם כאמור. יעקב נפטר עירי, 10 שנים לאחר עשיית הצוואה ובינתיים חלו השינויים הבאים:

- א. יעקב התגרש מאשתו לאה. לפי הסכם הגירושין הדירה בפתח תקווה נשארה בבעלותו המלאה. לאחר הגירושין חי יעקב, עם אשה בשם רחל, חיי משפחה במשק בית משותף בדירת מגוריו הנ"ל בפתח תקווה, וזאת במשך תקופה של למעלה מ-3 שנים עד לפטירתו.
- ב. שנה לאחר פטירת יעקב נולד לעשו, אחיו של יעקב, בן, אליפו (אחיין של יעקב).
- ג. יעקב מכר את דירתו בחיפה כ-6 חודשים לפני פטירתו, והתמורה ממכירת הדירה בחיפה בסך 1,250,000 ₪ (מליון ושלוש מאות אלף ₪), (שמתוכם 1,250,000 לחשבון בנק שבו היו לו 50,000 ₪ נוספים).
- ד. הוריו של יעקב נפטרו לפניו ולא נותרו קרובים אחרים, פרט לקרובים שצויינו לעיל.

עזבונו של יעקב כלל את הרכוש הבא: דירת מגורים בפתח תקווה ותכולתה וכן חשבון בנק על סך 1,300,000 ₪ (מליון ושלוש מאות אלף ₪), (שמתוכם 1,250,000 ₪ היו התמורה ממכירת דירתו של יעקב בחיפה) + 50,000 ₪.

השאירים של יעקב הם: רחל, עשו, אליפו, קטין, אחיין של יעקב (בנו של עשו). כל אחד מן השאירים לרבות אליפו הקטין (באמצעות עשו אביו) וכן לאה (גרושתו של אברהם) נוקטים בבקשות או התנגדויות כדי לקבל את החלק המירבי האפשרי בעזבונו.

עליך לפרט את הבקשות או ההתנגדויות האפשריות של המתחרים על עזבונו יעקב בצירוף נימוקים עיקריים ומה יחליט לדעתך בית המשפט לגבי חלוקת עזבונו יעקב, בצירוף אסמכתאות מן הפסיקה שלמדת.

היקף התשובה מוגבל לשלושה עמודים.